

Pirkanmaan
hyvinvointialue

Pirkanmaan hyvinvointialueen nuorisovaltuuston strategiset linjaukset 2023–2025

Nuorten näköinen maakunta 2030

Sisällys

Esipuhe	3
Nuorisovaltuuston missio, visio & arvot	4
Nuorisovaltuuston missio	4
Nuorisovaltuuston visio	4
Nuorisovaltuuston arvot	4
Nuorisovaltuuston strategiset painopisteet	5
1. Hyvinvoivat nuoret	5
2. Kestävyys keskiössä.....	5
3. Osallistava ja yhdenvertainen maakunta.....	5
4. Tulevaisuuteen katsovat palvelut	6
Nuorisovaltuuston strategisten tavoitteiden toimeenpanosuunnitelma	7
1. Hyvinvoivat nuoret	7
2. Kestävyys keskiössä.....	9
3. Osallistava ja yhdenvertainen maakunta.....	10
4. Tulevaisuuteen katsovat palvelut	12
Loppusanat	14

Esipuhe

Pirkanmaan hyvinvointialueen nuorisovaltuuston *Strategiset linjaukset aluevaltuustokaudelle 2022–2025 - Nuorten näköinen maakunta 2030* on nuorisovaltuuston oma visio ja näkemys Pirkanmaan tulevaisuudesta nuorten näkökulmasta. Nuorisovaltuuston strategia täydentää hyvinvointialueen strategiaa ja se toimii nuorisovaltuuston toimintaa sekä vaikuttamistyötä ohjaavana asiakirjana.

Hyvinvointialueen nuorisovaltuuston ensimmäinen strategia luo pohjan nuorisovaltuuston toiminnalle vuosille 2023–2025 sekä jatkossa valtuustokausittain tapahtuvalle strategiatyölle. Haluamme tuoda nuorten vaihtoehdon hyvinvointialueen päätöksentekoon sekä uutta tulevaisuusnäkökulmaa käsiteltäviin asioihin eri toimielimissä. Tämä ensimmäinen strategia on historiallinen ja se viitoittaa tietämme uuteen, moderniin suomalaiseen hyvinvointiyhteiskuntaan.

Hyvinvointialueiden aloitettua toimintansa vuoden 2023 alussa tulevaisuudennäkymät olivat sumeat ja koko hyvinvointialueorganisaatio oli uuden edessä. Kuluvan valtuustokauden aikana on rakennettu hyvinvointialueen toimintamalleja, strategisia asiakirjoja sekä ihmisen näköisiä palveluita. Tehdävää on vielä paljon.

Hyvinvointialueen nuorisovaltuuston strategia viitoittaa tietä uuteen hyvinvointiyhteiskuntaan nuorten näkökulmasta. Samalla se luotsaa meitä Suomen suurimman organisaatio- ja hallintouudistuksen läpi. Nuorten äänen on kuuluttava niin hyvinvointialueen kuin maakuntaliitonkin päätöksenteossa entistä vahvemmin ja meidän on korostettava tulevaisuusnäkökulmaa jokaisessa tilanteessa. Pirkanmaan alueen omanlaisuus on meille vahvuus, ei suinkaan heikkous.

Haluamme turvata jokaiselle pirkanmaalaiselle nuorelle laadukkaat, saavutettavat ja inhimilliset palvelut. Hoitoon on päästävä, kun tilanne sitä vaatii. On pystyttävä järkevöittämään liikennesuunnitelua ja siirtämään katse tulevaisuuden ekologisesti, sosiaalisesti sekä taloudellisesti kestävästä yhteiskuntaa kohti, oikeudenmukaisuus edellä. Sen on oltava tavoitteemme.

Lasten ja nuorten näköinen Pirkanmaa on Suomen ihmiskeskeisin, turvallisin, edistyksellisin ja rohkein edelläkävijä, jossa luotamme ammattilaisiimme ja kehitämme toimintaamme myös yhdessä asukkaiden, asiakkaiden ja henkilöstömme kanssa. Pidämme ihmisen palveluiden keskiössä unohtamatta tulevaisuuden eteemme tuomia haasteita. Uudistamme toimintaamme ihminen edellä. Pidämme aivan kaikki mukana.

Hyvinvointialueen nuorisovaltuuston puheenjohtaja

Eetu Hukkanen

Pirkanmaalla 7.12.2023

Nuorisovaltuuston missio, visio & arvot

Nuorisovaltuuston missio

Nuorisovaltuusto edustaa laajasti eri taustoista tulevia pirkanmaalaisia nuoria sekä tuo heidän mielipiteitään rohkeasti ja monipuolisesti esille hyvinvointialueen sekä maakuntaliiton päätöksenteossa. Nuorisovaltuusto toimii laajasti yhteistyössä sekä kunnallisten että muiden hyvinvointialueiden nuorisovaltuustojen kanssa ja pyrkii toiminnallaan edistämään ihmiskeskeisyyttä sekä palvelunkäyttäjien osallisuutta palveluiden suunnittelussa.

Nuorisovaltuuston visio

Pirkanmaa on vuonna 2035 hiilineutraali sekä nuorten näköinen maakunta, jossa palvelut toimivat ja ne ovat saatavilla sekä saavutettavissa jokaiselle pirkanmaalaiselle nuorelle yhdenvertaisesti taustasta tai muista tekijöistä riippumatta. Palvelut rakennetaan ihminen keskiössä pitäen ja niissä korostetaan ennaltaehkäisyä koko Pirkanmaan laajuisesti.

Nuorisovaltuuston arvot

Ennakkoluulottomuus, ekologinen, sosiaalinen ja taloudellinen kestävyys, lähestyttävyyys, inhimillisyys, ihmiskeskeisyys, nuorisolähtöisyys, sivistys, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus.

Nuorisovaltuuston strategiset painopisteet

1. Hyvinvoivat nuoret

Pirkanmaan hyvinvointialueen tulee huolehtia jokaisen pirkanmaalaisen lapsen ja nuoren hyvinvoinnista kokonaisvaltaisesti sekä tehdä hyvinvointia ja terveyttä (HYTE) edistävää työtä mahdollisimman laajasti. Hyvinvointialueella tulee turvata jokaiselle riittävät mielenterveyspalvelut. Lisäksi opiskeluhuollon palvelut on pidettävä oppilaitoksissa, ei ainoastaan niiden lähettyvillä.

Mielenterveyspalveluihin panostetaan ja Pirkanmaa on ensimmäinen maakunta, joka laatii alueellisen mielenterveysstrategian vuoteen 2025 mennessä. Myös digitaalisen siirtymän tuomat mahdollisuudet hyödynnetään, mahdollistaen samalla silti aidon asiakaskontaktin ja luottamussuhteen luomisen asiakkaiden sekä henkilökunnan välille.

2. Kestävyys keskiössä

Ekologisuus, kestävyys ja sosiaalinen oikeudenmukaisuus ovat mukana palveluita leikkaavasti kaikessa toiminnassamme. Pirkanmaa on Suomen kestävin maakunta vuoden 2030 mennessä ja otamme rohkeasti myös yksityisen ja kolmannen sektorin mukaan täydentämään pirkanmaalaisille laadukkaita, saavutettavia sekä moderneja palveluita jokaisella toimialalla.

Pirkanmaalla panostetaan kestävään liikkumiseen sekä älykkääseen liikenteeseen. Puskiaisten oikaisua tai 2.-kehää ei rakenneta. Investointeja kohdistetaan jatkossa pääasiassa ekologisiin liikku-
mismuotoihin sekä nykyisen tie- ja raideverkoston parantamistoimenpiteisiin.

Pirkanmaalla kannustetaan nuoria elämään kestävämmiin. Otamme prioriteetiksi kestävyuden toiminnassaan. Muistamme kestävyudessa taloudellisen ja ekologisen kestävyuden lisäksi sosiaalisen ja kulttuurillisen näkökulman, johon perustuen Pirkanmaa pyrkii toiminnassaan muun muassa ehkäisemään syrjintää. Tavoitteenamme on oltava kestävä Pirkanmaa.

3. Osallistava ja yhdenvertainen maakunta

Pirkanmaa on vuonna 2030 asukkaitaan ja Pirkanmaan eri palveluissa asioivia ihmisiä laajasti osallistava maakunta. Pirkanmaalla on käytössä lukuisia osallistamisen menetelmiä, joita on esimerkiksi asiakasraadit ja asukasillat. Lisäksi hyvinvointialueen asukkaalla tai muulla palvelun käyttäjällä on mahdollisuus tehdä aloite aluevaltuustolle.

Vuoden 2025 lopussa nuorisovaltuusto vaikuttaa laajasti edustajiensa kautta hyvinvointialueen aluehallituksessa, aluevaltuustossa ja valiokunnissa sekä maakuntaliiton maakuntahallituksessa, maakuntavaltuustossa sekä maakuntahallituksen jaostoissa. Lisäksi päättäjät ovat kiinnostuneita nuorisovaltuuston mielipiteistä ja pirkanmaalaisien nuorten asioista.

Eri palvelut ovat saatavilla kattavasti koko maakunnassa. Niiden keskittämistä suurempiin asutuskeskuksiin tulee tehdä harkitusti ja vain niiden palveluiden osalta, joille ei ole riittävää kysyntää tai väestöpohjaa. Liikkuvia palveluita on samanaikaisesti lisättävä sekä sosiaali- ja terveystieteiden että työllisyyspalveluiden kohdalla. Palveluverkkoa on pystyttävä modernisoimaan ja vastaamaan nykyistä tarvetta. Monipaikkaisuus sekä edellytykset laajalle etätöön mahdollistamiselle koko Pirkanmaalla tulee turvata.

4. Tulevaisuuteen katsovat palvelut

Pirkanmaa suunnittelee palveluitaan strategisesti tulevaisuus edellä. Sekä hyvinvointialueen että maakuntaliiton päätöksenteossa huomioidaan tulevaisuuden tarpeet ja trendit. Digitalisaatioon panostetaan siten, että mahdollisuudet digisyrjäytymiseen ja palveluiden saatavuuden eriytymiseen minimoidaan. Palveluiden suunnittelussa toteutetaan aina tarpeelliset vaikutusten arvioinnit. Lisäksi yksityistä palveluntuotantoa hyödynnetään laajemmassa mittakaavassa jonojen purkamiseksi.

Henkilöstö otetaan mukaan palveluiden suunnitteluun ja niiden toteuttamiseen. Kehitysehdotukset ja palautteet otetaan aina rakentavasti vastaan ja ne toteutetaan parhaan mukaan. Pirkanmaalla tuetaan nuorten työllistymistä rohkeasti sekä ennakkoluulottomasti monipuolisesti eri aloilla maakunnallisella kesätyösetelillä.

Nuorisovaltuuston strategisten tavoitteiden toimeenpanosuunnitelma

1. Hyvinvoivat nuoret

Hyvinvoivat nuoret ovat tulevaisuuden Pirkanmaan perustoimintaedellytys. Ilman nuoria meillä ei ole tulevaisuuden työvoimaa tai eläkkeitä maksavia työntekijöitä. Hyvinvointi on olennainen osa yhteiskunnan kokonaistoimintakykyä. Turvaamme työvoiman saatavuuden sekä panostamme ennaltaehkäiseviin palveluihin. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tehdään yhdessä kuntien, järjestöjen, seurakuntien sekä valtion kanssa.

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Nuoret saavat apua mielenterveyspalveluissa oikea-aikaisesti.	<ul style="list-style-type: none"> Otetaan Pirkanmaalla käyttöön nuorten terapiatakuu. Lisätään opiskeluterveydenhuollon tarjoamia mielenterveyspalveluita. Uudelleen koulutetaan opiskeluterveydenhuollon henkilöstöä tarjoamaan matalan kynnyksen mielenterveydelistä tukea. 	<ul style="list-style-type: none"> THL:n kouluterveyskyselyn tulokset Terapiatakuu käytössä (kyllä/ei) Psykiatriisiin ja mielenterveyspalveluihin yli kuukauden jonottaneiden määrä (kpl)
Opiskelijat voivat koulussa hyvin ja jaksavat paremmin arjessa.	<ul style="list-style-type: none"> Laajennetaan tutortoimintaa peruskouluissa sekä toisella asteella. Luodaan mahdollisuuksia koulujen väliselle yhteistyölle. Lisätään koululääkäreiden määrää vastaamaan kysyntää. 	<ul style="list-style-type: none"> Kouluterveyskyselyn tulokset. Opiskeluterveydenhuollon asiakasmäärät
Pirkanmaalaiset liikkuvat enemmän.	<ul style="list-style-type: none"> Matalan kynnyksen harrastusmahdollisuuksia lisätään, ns. "höntsyvuorot". Harrastamisen Suomen mallia laajennetaan toiselle asteelle. Maksuttomien harrastusten lisääminen Pirkanmaan laajuisesti. 	<ul style="list-style-type: none"> Kuinka monta tuntia keskimäärin oppilaat ja opiskelijat harrastavat hikiliikuntaa viikossa (%) Harrastekerhojen osallistujamäärät (kpl)
Pirkanmaalaisten päihteidenkäyttö on vähentynyt.	<ul style="list-style-type: none"> Etsivän nuorisotyön rahoitusta lisätään vähintään 5 %. Pirkanmaalaisissa oppilaitoksissa kielletään rangaistuksen uhalla järjestys­säännöissä sähkö tupakan käyttö ja hallussapito sekä sen valvontaa tehostetaan. 	<ul style="list-style-type: none"> Etsivän nuorisotyön osuus kuntien budjeteista (%) Sähkö tupakkaa päivittäin käyttävien osuus perus- ja toisen asteen oppilaista ja opiskelijoista (%) THL:n kouluterveyskyselyiden tulokset

	<ul style="list-style-type: none"> • Pirkanmaalla lisätään ehkäisevää päihdetyötä. 	
Pirkanmaalaiset nuoret kokevat olensa osa yhteisöä.	<ul style="list-style-type: none"> • Vähennetään palveluiden Tamperekeskeisyyttä sekä kuullaan laajemmin myös muita pirkanmaalaisia. • Palkataan jokaiseen pirkanmaalaiseen yhtenäiskouluun sekä toisen asteen oppilaitokseen koulusosionomi. • Lisätään oppilaitosten välistä yhteistyötä sekä yhteisöllisiä tapahtumia, esimerkiksi messuja tai risteilyjä. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sosionomien saatavuus Pirkanmaalla (kpl) • Sosionomi jokaisessa oppilaitoksessa (kyllä/ei) • Yhteisöllisten opiskelijatapahtumien määrä (kpl) • Palvelutaso Tampereen ulkopuolisilla alueilla
Syrjäytyminen on vähentynyt ja kouluväkivaltaa kitketään tehokkaasti.	<ul style="list-style-type: none"> • Luovutaan KiVa-koulu sekä Verso-järjestelmistä kaikissa pirkanmaalaisissa kouluissa lukuvuoteen 2025–2026 mennessä. • Siirrytään tehokkaampiin kiusaamisen vastaisiin järjestelmiin opiskeluhuollossa. • Koulujen järjestyssääntöjä sekä kansallista lainsäädäntöä päivitetään opettajien puuttumisoikeuksien lisäämiseksi. • Laaditaan Pirkanmaalle oma kiusaamisen ja väkivallan vastainen ohjelma yhteistyössä poliisin kanssa. • Kouluväkivaltatapauksien sovittelussa hyödynnetään moniammatillisuutta sekä niissä on aina läsnä luotettava aikuinen. • Arvioidaan uudelleen inklusion rooli sivistyspalveluissa sekä erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden siirtäminen yleisopetuksen puolelle. • Osoitetaan rahoitusta luokkakokojen pienentämiseksi perusopetuksessa max. 20 oppilasta per opettaja. 	<ul style="list-style-type: none"> • KiVa-koulu-järjestelmä käytössä oppilaitoksissa (kyllä/ei) • Yksinäiseksi itsensä tuntevien määrä (kouluterveyskysely, %) • Väkivaltatapausten määrä kouluissa (kpl)
Pirkanmaan lastensuojelu on ensiluokkaista.	<ul style="list-style-type: none"> • Pidetään lastensuojelun jälkihuollon ikäraja Pirkanmaalla 25 ikävuodessa. • Madalletaan huostaanottokynnystä ja painotetaan enemmän huostaanotettavan mielipidettä huostaanottoilanteissa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Lastensuojelun asiakasmäärät (kpl) • Lastensuojeluun tehdyt leikkaukset valtakunnallisesti (€)

		<ul style="list-style-type: none"> Huostaanotettujen lasten määrä (kpl)
Sukupuolitaudit ovat vähentyneet puolella v. 2030 mennessä.	<ul style="list-style-type: none"> Pirkanmaan hyvinvointialueella tarjotaan maksutonta ehkäisyä 25 ikävuooteen saakka. Poistetaan heteronormatiivisuus terveystiedon opetuksesta. 	<ul style="list-style-type: none"> Myönnettyjen maksuttomien ehkäisyreseptien määrä (kpl) Sukupuolitautilien esiintyvyys (% / kpl)

2. Kestävyys keskiössä

Ilmastonmuutos ja luonnon biodiversiteetin heikkeneminen on Pirkanmaan suurin uhka 2020-luvulla. Ilmastotekoja tehdään merkittävillä investoinneilla mutta myös päivittäisillä arjen teoilla. Pirkanmaalla tähdätään hiilineutraalisuuteen vuoteen 2035 mennessä. Kannustamme pirkanmaalaisia valitsemaan kestävästi sekä mahdollistamme ilmastoystävällisen arjen kaikille. Panostamme kestävään liikkumiseen ja vältämme ilmastohaitallisia investointeja.

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Pirkanmaa saavuttaa hiilineutraaliuden vuoteen 2035 mennessä	<ul style="list-style-type: none"> Tavoitellaan kunnianhimoisempia ilmastotavoitteita, jotka ovat realistisesti linjassa hiilineutraaliustavoitteiden kanssa. 	<ul style="list-style-type: none"> Ilmastotiekartan tavoitteiden toteutuminen
LUMO-ohjelmassa asetetut tavoitteet toteutuvat	<ul style="list-style-type: none"> Pysytään LUMO-ohjelman asettamissa tavoitteissa. 	<ul style="list-style-type: none"> Luonnon ennallistamisprosentti LUMO-ohjelman toteutumisasiiraportti'
Joukkoliikenteen osuus kokonaiskulkutapaosuudesta on maakunnan laajuisesti vähintään 30 %.	<ul style="list-style-type: none"> Luodaan maakunnan laajuisen joukkoliikenteen lippujärjestelmä ns. "Pirkanmaa-lippu" Kehitetään joukkoliikennettä koko maakuntaa palvelevaksi mahdollistaen joukkoliikenteen laajemman käytön. 	<ul style="list-style-type: none"> Joukkoliikenteen kulkutapaosuus Kokonaislipputulot (€)
Ilmastohaitallisia investointeja vältetään	<ul style="list-style-type: none"> Puskiaisten oikaisua ei rakenneta. Vältetään täydennysrakentamista ranta-alueille. Maakuntakaava huomio ympäristöhaitat nykyistä paremmin ilmastohaittojen ennaltaehkäisemiseksi 	<ul style="list-style-type: none"> Investoinneista aiheutuneet nettopäästöt (kg)

Raitiotietä laajennetaan seudulliseksi järjestelmäksi	<ul style="list-style-type: none"> Raitiotien laajentaminen Tampereen ympäryskuntiin kuntien sekä maakunnan sitä tukiessa. Valtio rahoittaa rakentamista 30 %:n valtionosuudella. 	<ul style="list-style-type: none"> Tuleva joukkoliikennejärjestelmä VOS-järjestelmän muutos (%) Valtion osuus rahoituksesta (%)
Lähijunaliikenteeseen panostetaan	<ul style="list-style-type: none"> Käynnistetään kilpailutus lähiliikenteessä mm. reiteille Nokia-Orivesi sekä Tampere-Valkeakoski. Lähijunaliikenteen vaatimia raideinvestointeja selvitetään. Rakennetaan 1. vaiheessa Multisillan, Vehmaisten, Kangasalan sekä Valkeakosken seisakkeet. 	<ul style="list-style-type: none"> Lähiliikennereittien määrä Tampereen kaupunkiseudulla (kpl) Rautatieliikenteeseen tehdyt panostukset Pirkanmaalla & valtakunnallisesti (€) Rakennettujen seisakkeiden määrä (2023–2030) (kpl)

3. Osallistava ja yhdenvertainen maakunta

Osallisuus ja yhdenvertaisuus muodostavat Pirkanmaan hyvinvointialueen strategian ytimen. Pirkanmaalla jokainen saa palvelua helposti, oikea-aikaisesti ja saavutettavasti asuinpaikasta, iästä tai muista ominaisuuksista riippumatta. Palveluista viestitään ja yhteydenpito toimii tehokkaasti sekä henkilöstön että asukkaiden suuntaan.

Palveluiden yhdenvertainen saatavuus maakunnan jokaisessa kolkassa on turvattava. Lähipalvelut muodostavat hyvinvointialueiden palveluiden ytimen digipalveluiden täydentäessä kokonaisuutta. Jokaisella pirkanmaalaisella lapsella on mahdollisuus käydä alakoulunsa lähikoulussa. Toisen asteen koulutuksessa mahdollistetaan oppilaitosten spesifioituminen eri aloihin. Koulutusyhteistyötä vahvistetaan ulkomaisten toimijoiden kanssa.

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Aktiivinen asiakasviestintä	<ul style="list-style-type: none"> Uudistetaan Pirkanmaan viestintästrategia sekä monipuolistetaan viestinnällisiä kanavia. Viestitään hyvinvointialueen palveluista nuorisoystävällisellä tavalla. 	<ul style="list-style-type: none"> Viestintäkanavien aktiivisuus Markkinointibudjetin suuruus Sähköisten lomakkeiden kävijämäärät
Yhdenvertaisesti saavutettavat palvelut	<ul style="list-style-type: none"> Jokaisessa Pirkanmaan kunnassa on vähintään yksi sote-palveluiden toimipiste tai muutoin kattava liikkuvien palveluiden kokonaisuus. 	<ul style="list-style-type: none"> Asiakastyytyväisyyskyselyjen tulokset

	<ul style="list-style-type: none"> • Yhdistetään monen toimijan palvelut samankatons alle laajemmiksi palvelukokonaisuuksiksi. • Varmistetaan hoitotakuun määräaikaisten toteutuminen Pirkanmaalla täysimääräisesti. • Huomioidaan palveluverkon kattavuus palveluiden yhdenvertaiseen saatavuuteen suhteutettuna. • Painotetaan matalan kynnyksen palveluiden saavutettavuutta etenkin mielenterveyspalveluiden varmistamiseksi. • Turvataan alueen elinvoimaa koulutuspalveluita vahvistamalla. • Lisätään toisen asteen koulutuksen aloituspaikkoja vastaamaan nykyistä tarvetta. • Laajennetaan joukkoliikennettä seudullisesta järjestelmästä maakunnalliseksi. • Pirkanmaa pyrkii joukkoliikenteen esteettömyyteen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Palveluverkon kattavuus suhteessa palvelutarpeeseen • Terveystuhoillon palveluajat • Joukkoliikenteen käyttäjämäärät • Hoitotakuun toteutuminen
Asiakas- ja asukasosallisuus on palvelurakenteen keskiössä	<ul style="list-style-type: none"> • Tarjotaan mahdollisimman monelle nuorelle mahdollisuus vaikuttaa toimintaan ja tuoda äänensä kuuluviin maakunnassa ja hyvinvointialueella. • Vahvistetaan vaikuttamistoimielinten asemaa hyvinvointialueen sekä maakuntaliiton päätöksenteossa. • Taataan palveluiden fyysinen, digitaalinen ja psyykinen esteettömyys. • Asiakas- ja asukasraateja hyödynnetään monipuolisesti palvelurakenteen kehittämisessä. • Asukaskyselyt kohdistetaan kaikille ikäryhmille, myös alle 18-vuotiaille sekä yli 85-vuotiaille. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vaikuttamistoimielinten mahdollisuus vaikuttaa lausuntojen kautta riittävällä aikataululla • Asiakas- ja asukaskyselyt • Vaikuttamistoimielinten läsnäolo- ja puheoikeudet toimielimissä (kyllä/ei) • Vaikuttamistoimielinten aloiteoikeus (kyllä/ei)
Yhteydenpidon ylläpito päättäjien ja nuorten välillä on tehokasta	<ul style="list-style-type: none"> • Erilaisten kyselyiden luominen ja nuorten mielipiteiden kerääminen ja niiden välittäminen eteenpäin päättäjille. • Pirkanmaan nuorisovaltuustot sekä hyvinvointialueen nuorisovaltuusto pystyy ottamaan päättäjiin yhteyttä matalalla kynnyksellä. 	<ul style="list-style-type: none"> • Päättäjätapaamisiin osallistuneiden määrä • Työpajoihin osallistuneiden lukumäärä • Päättäjätapaamisten lukumäärä

<p>Yhdenvertaisuus Pirhan omassa toiminnassa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kaikessa Pirhan toiminnassa noudatetaan turvallisemman tilan periaatteita. • Pyritään pitämään viestintä ja tapahtumat saavutettavissa mahdollisimman monelle nuorelle. Tapahtumat sekä muut tilaisuudet ovat myös nuorten saavutettavissa. • Henkilöstöpolitiikassa noudatetaan yhte-näistä linjaa. Palkat harmonisoidaan kilpailu-kykyiselle tasolle. Johtajatason toimihenkilöitä vähennetään ja käytännön työtä tekevää hoitohenkilökuntaa palkataan lisää. 	<ul style="list-style-type: none"> • Yhdenvertaisuusky-selyt henkilöstölle, asi-akkaille sekä päättäjille
--	---	--

4. Tulevaisuuteen katsovat palvelut

Teknologiaan, uusiin innovaatioihin sekä hyviin käytäntöihin panostamalla voidaan tehostaa palveluiden saavutettavuutta ja purkaa jonoja siellä missä se voidaan tehdä. Ennaltaehkäisyä sekä kuntien nuorisotyön kanssa tehtävää yhteistyötä painottaen voidaan estää työttömyyttä sekä nuorisori-kollisuutta. Tulevaisuusinvestoinnit ovat parhaita investointeja, joiden avulla turvaamme kestävän tulevaisuuden sekä kustannustehokkaat palvelut myös tulevaisuuden sukupolville.

Tavoite	Toimenpide	Mittari
<p>Digitaaliset palvelut ovat saavutettavia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lisätään tietoisuutta Nuorisohelppi-palvelusta. • Mahdollistetaan hyvinvointialueen palveluiden käyttö ilman verkkopankki-tunnuksia alaikäisille palvelunkäyttä-jille. • Tiedottaminen palveluista maakun-tanäkökulmasta kuntanäkökulman si-jasta. 	<ul style="list-style-type: none"> • Asiakas- sekä palauteky-selyjen tulokset (pos./neg.) • Palvelulomakkeiden kautta tulleiden yhteyden-ottojen määrä (kpl)
<p>Pirkanmaalla on tehokkaat matalan kynnyksen mielenterveyspalvelut.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lisätään walk-in-palveluita virka-aiko-jen ulkopuolella sekä laajennetaan niitä. • Perustetaan mielenterveyspalveluiden ympärivuorokautinen vastaanotto. • Lisätään nuorille turvallisia aikuisia matalan kynnyksen mielenterveystyöhön mm. nuorisopalveluihin. • Jatketaan mielenterveysambulanssin omatuotantoa Pirkanmaalla yhteis-työssä kolmannen sektorin kanssa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Walk-in-palveluiden auki-oloajat (h) • Mielenterveysambulanssi käytössä (kyllä/ei) • Opiskeluterveydenhuollon henkilöstön toimivaltuuk-sien suuruus • Walk-in-palveluiden asia-kasmäärät (kpl) • Opiskeluterveydenhuol-losta annettujen lähettei-den määrä (kpl)

	<ul style="list-style-type: none"> • Koulutetaan opiskeluterveydenhuollon ammattilaisia antamaan matalan kynnyksen mielenterveystukea. • Lisätään opiskeluterveydenhuollon työntekijöiden toimintavaltuuksia, mm. hoitosuunnitelmien teossa. • Kouluterveydenhuollon resurssissa varataan terveydenhoitajalle mahdollisuus läsnäoloon oppilaitoksessa useana päivänä viikossa. 	
Pirkanmaa on edelläkävijä päihdehuollon palveluiden kehittämisessä.	<ul style="list-style-type: none"> • Ohjataan päihdehuollon asiakkaita tehokkaammin kuntouttavan työtoiminnan piiriin. • Turvataan päihdepalveluiden asiakkaiden asumispalveluiden oikea-aikaisuus ja saatavuus. • Laajennetaan Ohjaamojen toimintaa jokaiseen Pirkanmaan kuntaan sekä lisätään julkisen sektorin rahoitusta toiminnalle. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ohjaamo jokaisessa Pirkanmaan kunnassa (kyllä/ei) • Mielenterveys- ja päihdepalveluiden asumispalveluiden asiakasmäärä (kpl) • Kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärä (kpl)
Pirkanmaalla on hyvin saavutettava ja jalkautunut nuorisotyö.	<ul style="list-style-type: none"> • Laajennetaan nuorisotilojen aukioloaikoja sekä avataan ne myös toisen asteen opiskelijoille sekä vanhemmille. • Perustetaan liikkuvia nuorisotiloja Pirkanmaalle. • Lisätään koulunuorisotyötä sekä yhteisöllistä opiskelijahuoltoa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nuorisotilojen aukioloajat (h) • Nuorisopalveluiden resurssit (kpl) • Koulusosionomien määrä (kpl)
Jonot nuorten mielenterveyspalveluihin ovat huomattavasti lyhyemmät.	<ul style="list-style-type: none"> • Toteutetaan mielenterveyspalveluissa terapiatakuun Pirkanmaan malli eli Pirkanmaa-takuu • Nostetaan mielenterveyspalveluiden osuutta hyvinvointialueen budjetista vähintään 10 %:lla vuoteen 2025 mennessä. • Painotetaan ennaltaehkäisyä sekä aikaista puuttumista palveluissa sekä niihin ohjaamisessa. • Turvataan jokaisessa Pirkanmaan kunnassa vähintään yksi mielenterveyspalveluiden toimipiste. 	<ul style="list-style-type: none"> • Terapiatakuu käytössä (kyllä/ei) • Mielenterveyspalveluiden osuus budjetista (%) • Mielenterveyspalveluiden toimipisteiden määrä Pirkanmaalla (kpl) • Jonot palveluihin (päivää) • Hoitotakuun toteutuminen (kyllä/ei)

<p>Työntekijöiden saataavuus turvataan</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Turvataan kilpailukyiset palkat suhteessa muihin hyvinvointialueisiin. • Tehdään hyvinvointialueen henkilöstörakennemuutostus vuoteen 2030 mennessä. • Vähennetään johtajatasoisen henkilöstön määrää vastaamaan muiden hyvinvointialueiden keskiarvoa. • Vuokratyövoiman osuutta Pirkan koonais-työntekijöiden määrästä vähennetään. 	<ul style="list-style-type: none"> • Hyvinvointialueen palkkaohjelman sekä henkilöstöohjelman toteutuminen • Henkilöstörakennemuutostus tehty (kyllä/ei) • Johtajatasoisen työntekijöiden määrä (kpl) • Johtajatasoisen palkkoihin mennyt osuus koko henkilöstöbudjetista (%)
--	--	---

Loppusanat

Pirkanmaan hyvinvointialueen nuorisovaltuuston strategia sisältää monipuolisia toimenpide-ehdotuksia siinä nostettujen tavoitteiden ratkaisemiseksi. Hyvinvointialueen päätöksenteossa tarvitaan päättävyyttä sekä ratkaisukykyä modernien trendien sekä ongelmien selättämiseksi.

Nuorisovaltuuston tavoitteena on laatia jatkossa omat strategiset linjauksensa (strategian), jotka täydentävät kulloisenkin aluevaltuustokauden aikaista hyvinvointialuestrategiaa ja sen on tarkoitus tuoda esiin pirkanmaalaisien nuorten toiveita sekä tavoitteita hyvinvointialueen ja maakuntaliiton päätöksentekoon.

Nuorisovaltuuston sekä muiden vaikuttamistoimielinten rooli seuraavan hyvinvointialue- ja maakuntastrategian valmistelussa tulee olla merkittävä, koska edustamme omia viitesektoreitamme pirkanmaalaisista asukasryhmistä. Strategiassa on pystyttävä nostamaan entistä paremmin esiin tulevaisuuden sukupolvien näkökulma sekä se, miten turvaamme laadukkaat, saavutettavat sekä yhdenvertaiset palvelut jokaiselle yksilölle asuinpaikasta, tulotasosta sekä taustasta riippumatta. Tässä myös nuorisovaltuustolla on suuri rooli.

Nuorisovaltuuston toimintaa ohjaavat nuorisovaltuuston työjärjestys, hyvinvointialuestrategia, muut hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimiä koskevat linjaukset, hyvinvointialueen hallintosääntö sekä nuorisovaltuuston toimintasuunnitelma sekä strategiset linjaukset.

Tämä kokonaisuus muodostaa ja muovaa sitä, mikä nuorisovaltuusto sekä sen rooli hyvinvointialuekokonaisuudessa on - nyt ja tulevaisuudessa. On meidän tehtävämme antaa evästyttä päätäjille siitä, minkälaisen tulevaisuuden Pirkanmaan me haluamme itsellemme sekä jälkikasvullemme. Siitä on pidettävä kiinni.

Yhdessä ja yhdenvertaisesti. Kaikessa tärkeintä on ihminen. Siihen me pyrimme.